

עקרונות כלכליים למתווה שירות צבאי ואזרחי

ד"ר טלי לרום

מכון אהרן למדיניות כלכלית
שולחן עגול, 29 בדצמבר 2019

עקרונות לבניית מסלול שירות אלטרנטיבי

קיים פוטנציאל כלכלי בבניית מסלול אלטרנטיבי לאוכלוסיות שלא

משרתות אם הוא נותן תשואה חיובית לפרט ולמשק

הקניית כישורים הנחוצים בשוק העבודה - רכים, בסיסיים ומקצועיים

צבירת ניסיון כללי וספציפי

הגברת השילוב והפתיחות וחיבור לחברה הכללית (רשתיות)

כח אדם איכותי למענה על צרכים אזרחיים, בדגש לחירום

לא פרס ולא קנס למי שלא משרת בצבא

עקרונות לבניית מסלול שירות אלטרנטיבי

הכשרה איכותית בתחילת כל מסלול שירות (4 חודשים)

התמקדות במקצועות
רלבנטיים שההכשרה
אליהם קצרה

תנאי הכרחי למימוש
הפוטנציאל הכלכלי

שימוש בתשתיות
הכשרה מקצועית
קיימות וחדשות

הון אנושי כללי
וכישורים רכים כחלק
מכל הכשרה

עקרונות לבניית מסלול שירות אלטרנטיבי

תקופת השירות שלאחר ההכשרה (8-14 חודשים)

צבירת ניסיון כללי וספציפי (on the job training)

החזרת (חלק) מעלות ההכשרה

עדיפות לתפקידים שיש בהם צורך בחירום

תשלום על ידי הגופים הקולטים את המשרתים

גמישות באורך ועצימות השירות

אפשרויות קידום

עקרונות לבניית מסלול שירות אלטרנטיבי

המסלול האלטרנטיבי רלבנטי עבור פרטים מתוך האוכלוסיות שלא

משרתות ש:

וגם כשלב
מקדים להשכלה
גבוהה ותעסוקה

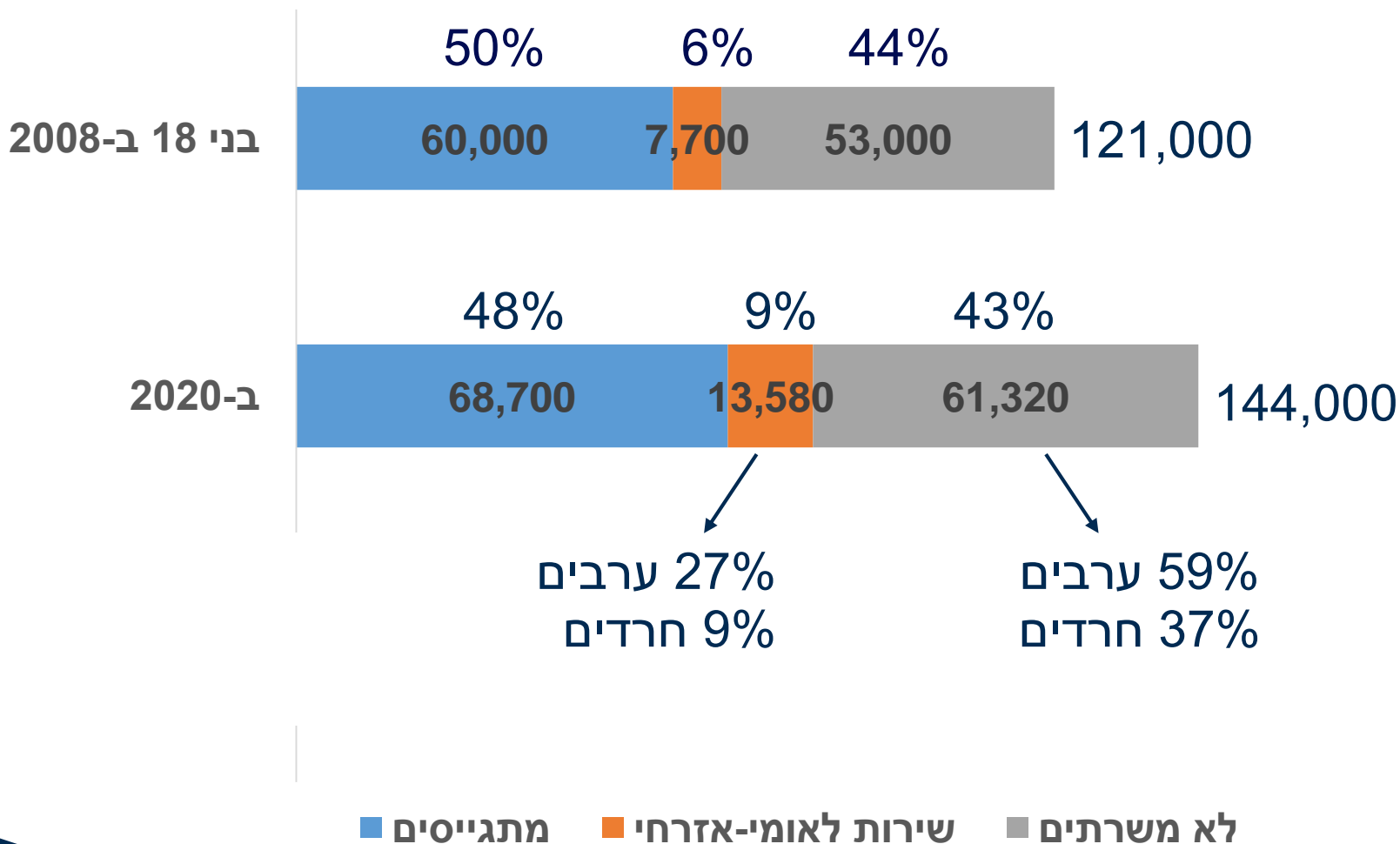
לא עובדים, או
עובדים
בתעסוקה לא
איכותית

לא פונים
להשכלה גבוהה

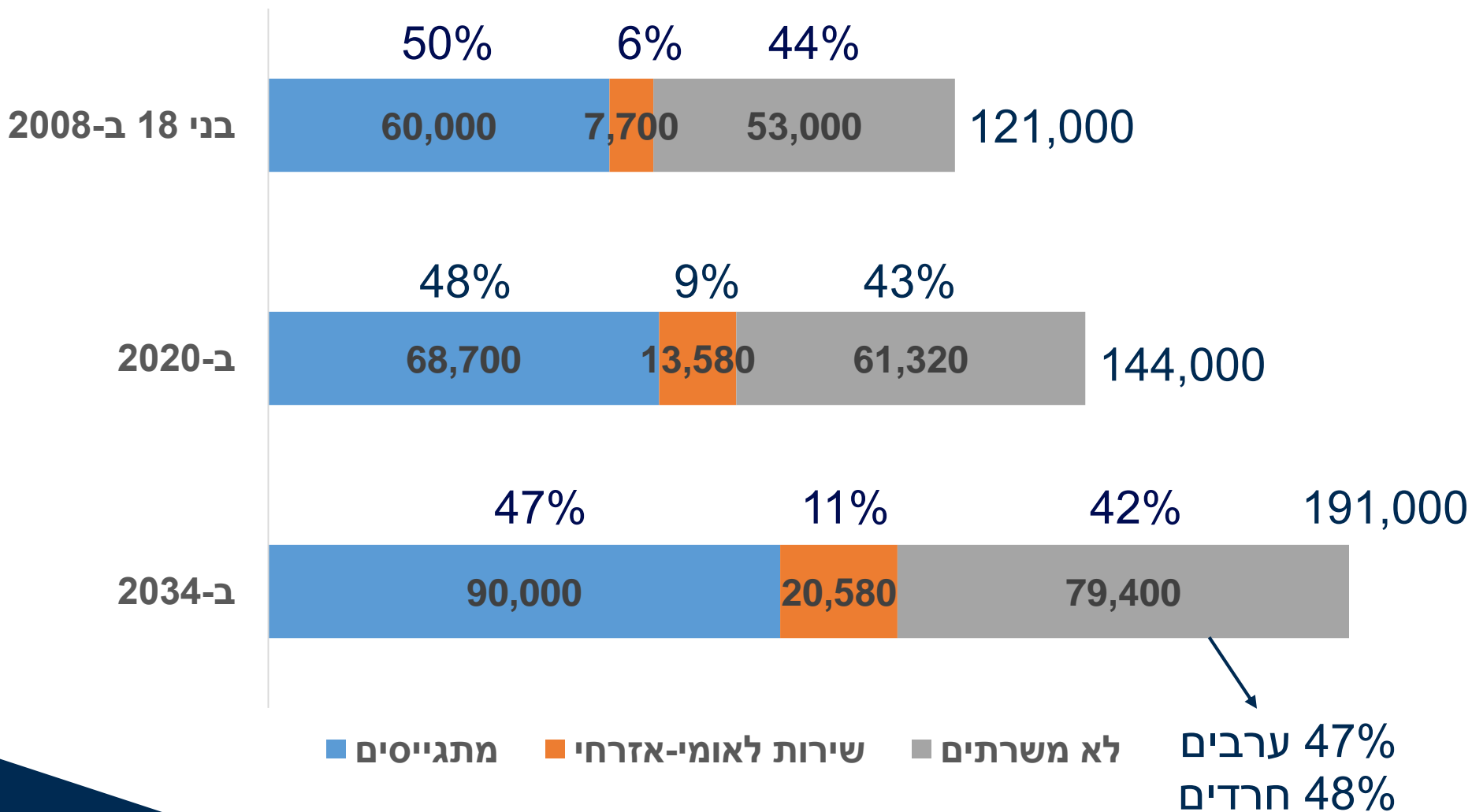
מדוע כדאי לבנות מסלול שירות אלטרנטיבי

- אוכלוסיית בני 18 - הגידול בכמות המתגייסים גבוה מהנדרש על ידי הצבא
- אתגרי שוק העבודה בגילאים הצעירים - פערי הון אנושי באוכלוסייה הערבית והחרדית
- שירות חובה - הפתרון היעיל למענה על צרכי הביטחון

הגידול בכמות המתגייסים גבוה מהנדרש על ידי הצבא לשירות חובה



הגידול בכמות המתגייסים גבוה מהנדרש על ידי הצבא לשירות חובה



אתגרי שוק העבודה בגילאים הצעירים - פערי

הון אנושי

גילאי 25-34

שכר חודשי	מועסקים	
7,360	81%	ערבים
6,620	41%	חרדים
10,770	87%	יהודים לא-חרדים
5,290	42%	ערביות
6,230	79%	חרדיות
7,940	85%	יהודיות לא-חרדיות

אתגרי שוק העבודה בגילאים הצעירים - פערי

הון אנושי

גילאי 25-34

מועסקים	שכר חודשי	בעלי השכלה על-תיכונית	
81%	7,360	28%	ערבים
41%	6,620	13%	חרדים
87%	10,770	46%	יהודים לא-חרדים
42%	5,290	43%	ערביות
79%	6,230	73%	חרדיות
85%	7,940	60%	יהודיות לא-חרדיות

אתגרי שוק העבודה בגילאים הצעירים - פערי הון אנושי

גילאי 18-24 לא עובדים ולא לומדים	גילאי 25-34			
	בעלי השכלה על-תיכונית	שכר חודשי	מועסקים	
21%	28%	7,360	81%	ערבים
10%	13%	6,620	41%	חרדים
14%	46%	10,770	87%	יהודים לא-חרדים
41%	43%	5,290	42%	ערביות
12%	73%	6,230	79%	חרדיות
13%	60%	7,940	85%	יהודיות לא-חרדיות

חסמים נוספים לתעסוקה איכותית

- החקיקה בהקשר של גיוס לצבא - חסם לתעסוקה ולהון אנושי של גברים חרדים
- נגישות מוגבלת לשוק העבודה הישראלי
- תמריצים שליליים

שירות חובה - הפתרון היעיל למענה על צורכי הביטחון

מינימום מס, מקסימום ביטחון

מבטיח צבא איכותי בשגרה וגדול בחירום

קיצור לשירות של שנתיים (וועדת בן-בסט, 2006)

הצבא רואה את העלות האלטרנטיבית של שימוש בחיילי חובה

השירות הוא גם זכות - תשואה חיובית לפרט,

הצבא מצליח למשוך את הצעירים האיכותיים

עלות-תועלת למסלול שירות אלטרנטיבי

ניתוח ראשוני

התשואה בשכר לבוגרי
השירות - 4%

תוספת העלות -
מעטפת הכשרה של
כ-10,000 ₪

המשמעות לטווח
הארוך - תוספת של
כ-0.25% תוצר

עלות ההכשרה
מוחזרת לאחר כ-4
שנים בשוק העבודה

בניתוח מלא יש להתייחס להטרוגניות בין האוכלוסיות

תודה